

BĂTĂLIA EROICĂ DE LA MĂRĂȘTI
*
THE HEROIC BATTLE OF MĂRĂȘTI
*
LA BATAILLE HÉROÏQUE DE MĂRĂȘTI

Marian Laurențiu SANDU¹

Rezumat: *Articolul nostru prezintă bătălia eroică de la Mărăști, una dintre cele trei mari biruințe de răsunet mondial obținute de militarii români în vara anului 1917. Se are în vedere descrierea principalelor operațiuni militare din cele 10 zile de lupte purtate începând cu 9/22 iulie 1917 până pe 19 iulie/ 1 august 1917, dar și o necesară evidențiere a contextului și consecințelor acestei bătălii. Sunt menționate, divizii și regimente cu implicarea lor în lupte, dar nu este uitat nici strategul întregii operațiuni ofensive de la Mărăști, comandantul Armatei 2 Române, generalul Alexandru Averescu.*

Cuvinte cheie: *Primul Război Mondial, Mărășești, generalul Averescu, 1917*

Abstract: *Our article presents the heroic battle of Mărăști, one of the three great world-famous victories obtained by the Romanian military in the summer of 1917. The paper consists of a description of the main military operations of the ten days of fighting carried out from July 9/22, 1917 to July 19/August 1, 1917, with an emphasis on the context and consequences of the battle. Within the description, the divisions and regiments with their involvement in battles are mentioned, as the leading strategist of the entire offensive operation in Mărăști, the commander of the 2nd Romanian Army, General Alexandru Averescu.*

Keywords: *World War I, Marasesti, General Averescu, 1917*

Résumé: *Notre article présente la bataille héroïque de Marasti, l'une des trois grandes victoires de renommée mondiale remportées par l'armée roumaine à l'été 1917. Il examine la description des principales opérations militaires au cours des 10 jours de combat depuis le 9 juillet/ 22 1917 jusqu'au 19 juillet / 1er août 1917, mais aussi une mise en lumière nécessaire du contexte et des conséquences de cette bataille. Les divisions et les régiments avec leur implication dans les batailles sont mentionnés, mais le stratège de toute l'opération offensive à Marasti, le commandant de la 2e armée roumaine, le général Alexandru Averescu, n'est pas oublié non plus.*

Mots-clés: *Première Guerre mondiale, Marasesti, Général Averescu, 1917*

În anul 2022 se împlinesc 105 de ani de la eroicele bătălii desfășurate la Mărăști, Mărășești și Oituz, prin care s-a scris o pagină importantă din epopeia vitejiei poporului român. Generația tranșeelor bine condusă în luptă de către generalii Alexandru Averescu, Constantin Cristescu și Eremia Grigorescu a reușit prin curaj, fermitate și jertfă până la sânge să realizeze salvagardarea patriei și menținerea forțelor

¹ Profesor de istorie la Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna” din Galați.

vitale ale țării necesare întregirii teritoriale. Articolul nostru vizează prima dintre aceste bătălii, care a deschis șirul biruințelor românești din anul 1917, cu s-au mândrit pe drept bunicii ori străbunicii noștri și ne mândrim și noi, urmașii lor.

Intrată în Primul război Mondial în data de 14/27 august 1916, cu dorința înfăptuirii aspirațiilor legitime de unire a teritoriilor românești aflate sub stăpânirea Austro Ungariei, România se vedea la sfârșitul anului 1917 cu iluziile spulberate și 2/3 din teritoriul său aflat sub ocupația dușmanului. Ostașii noștri hotărâți să lupte, dar insuficient dotați cu armament modern și chiar uneori prost conduși, nu au reușit decât pentru scurtă vreme să sfârșame granița nedreaptă cu frații ardeleni și bucovineni. Armatele inamice germane, bulgare, turcești și austro-ungare vor ocupa Cadrilaterul, Dobrogea, Oltenia și Muntenia, iar militarii români, familia regală, guvernul României și chiar o parte a populației se vor retrage în Moldova.

Pe teritoriul Moldovei, în prima jumătate a anului 1917, erorile politicianilor și cele ale unor militari incapabili se vor cerne lăsând loc oamenilor capabili, adevărați eroi, care, în condițiile foarte grele de atunci, vor asigura renașterea unei armate comparabile cu cele mai bune din Europa acelor vremi. Armata română refăcută fusese înzestrată cu armament modern² prin intermediul fabricilor din țară (Arsenalul Central al Armatei, Pirotehnia, Pulberăria Armatei și micile ateliere particulare), dar mai ales datorită materialului de război primit în principal din Franța³.

Îmbunătățirea capacității de luptă s-a făcut ținând cont de experiența campaniei trecute și de consilierea Misiunii Militare Franceze conduse de generalul Henri Mathias Berthelot, care a ajutat comandamentele române să instruiască trupele transmițând cunoștințele acumulate de Franța în cei trei ani de război pe Frontul de Vest⁴. Moralul armatei, formată majoritar din țărani, a fost și el ridicat prin Discursul regelui Ferdinand I, din ziua de 23 martie 1917/ 4 aprilie 1917 când aflat pe front, la Racăciuni a promis ostașilor „pământ” și „o largă participare la treburile statului”⁵, adică o nouă reformă agrară și introducerea votului universal.

² Ștefan Pascu, Ilie Ceaușescu (coordonatori), *România în anii Primului Război Mondial*, vol 2, București, Editura Militară, 1987, p. 108 „Dacă în august 1916 un regiment avea între 2 și 6 mitraliere (unele nu dispuneau deloc de vreo armă automată), la jumătatea lui 1917 fiecare unitate de acest gen avea 24 de mitraliere și 96 de puști-mitralieră. De remarcat că în 1916 această ultimă variantă de armă automată lipsise cu totul.”

³ *Ibidem*, p. 77 „După datele sintetizate în diverse materiale, în cursul anului 1917 din străinătate s-au primit : 150 000 de puști franceze de 8 mm; 1760 de mitraliere franceze și 197 engleze; 2628 de puști-mitraliere franceze și 108 engleze; 1 300 000 de grenade franceze; 84 de tunuri franceze de 75 mm, 72 de tunuri lungi și 20 de tunuri scurte de 120 mm; 28 de obuziere engleze de 127 mm, 14 obuziere franceze de 155 mm și 7 de 152,4 mm; 130 de mortiere franceze de tranșee”.

⁴ Gheorghe Platon (coordonator), *Istoria Românilor*, vol II, tom II, București, Editura Enciclopedică, 2003, p. 437.

⁵ „România”, I, nr.35 din 28 martie 1917 în

http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Ferdinand_I_de_Hohenzollern-Sigmaringen, accesată în 22.04.2022.

Bătălia de la Mărăști s-a desfășurat în perioada 11/24 iulie 1917 și 19 iulie/1 august 1917 fiind o operațiune ofensivă a armatei române și armatei ruse. Ea a fost gândită strategic încă de pe 23 aprilie 1917 când generalul Alexandru Averescu însoțit de generalul Alexandru Văitoianu a analizat terenul din fașa Mărăștilor⁶. Pregătirea ei a început însă din luna mai când generalul Dimitri Scerbacev, șeful Marelui Stat Major al armatei ruse din Moldova și generalul Constantin Prezan, șeful Marelui Cartier General al armatei române au discutat despre o viitoare ofensivă în sectorul Nămolosa a Armatei 1 Române alături de Armata a 4-a Rusă⁷. Armata a 2-a Română, condusă de generalul Alexandru Averescu trebuind să execute o lovitură secundară pe direcția satului Mărăști.

Între generalul Constantin Prezan și generalul Alexandru Averescu au apărut însă o serie de neînțelegeri, ultimul susținând un alt plan de ofensivă. În cele din urmă, lui Averescu i s-a permis să acționeze pe baza propriului plan de operațiuni. Planul lui Averescu viza o străpungere în regiunea Vrancea, între Armata a 9-a Germană și Armata 1 Austriacă El prevedea împărțirea frontului Armatei a 2-a în două sectoare. Primul sector se întindea pe 25 de kilometri spre sud-est, între Măgura Cașinului și dealul Încărcătoarea, urmând a fi acoperit, în principal, de trupe ale Corpului IV. Acesta trebuia să disimuleze un posibil atac, în ajunul bătăliei, pregătit intens de artilerie, pe toată linia frontului. Al doilea sector era acoperit, în principal, de Corpul II, care împreună cu aliații ruși trebuia să dea atacul principal. Trupele române aveau ca obiectiv ocuparea satului Mărăști, în vreme ce rușii urmau să ocupe dealul Momâia⁸ (Vezi figura nr. 1, din Anexe).

Armata a 2-a Română era poziționată între dealul Arșița Mocanului și satul Răcoasa, având la flancul drept Armata a 9-a Rusă și la flancul stâng Armata a 4-a Rusă. În fața românilor se găsea flancul drept al Armatei 1-a Austro-Ungare, mai precis trupe aparținând Grupului generalului german Friedrich von Gerok, cu forțele principale dispuse între dealul Momâia și dealul Arșița Mocanului⁹.

Terenul era în general avantajos inamicului, prezentând un aspect accidentat, muntos sau deluros și acoperit cu păduri. Grupul Gerok îl organizase într-un sistem defensiv alcătuit din 18 centre de rezistență, formate din întărituri de beton și lemn, cu adăposturi subterane și 6-8 rânduri de sârmă ghimpată în partea din față. Ele cuprindeau șanțuri pentru trăgători, adăposturi pentru mitraliere și tunuri, platforme pentru aruncătorii de grenade etc. În spatele acestor centre de rezistență urmate o a doua linie mai slab apărată formată din tranșee cu caracter discontinuu. Apărarea germano-austro-ungară era lipsită de adâncime și avea un caracter linear, străpungerea

⁶ Alexandru Averescu, *Notițe zilnice din războiul (1916-1918)*, în <http://iit.academiaromana-ia.ro/centenar/paper/MemoriiDeRazboi-Averescu.pdf>, accesată în 25.04.2022.

⁷ Gheorghe Platon (coordonator), *op. cit.*, p. 440.

⁸ <https://www.history.ro/sectiune/general/articol/batalia-de-la-marasti-prima-victorie-adevarata-din-istoria-armatei-romane-moderne>, accesată în 22.04.2022.

⁹ Ion Vulpe, *Bătălia de la Mărăști*, p. 7 în „Revista Galațiul Eroic”, Anul VI, Nr. 6, 2017.

unei poziții permițând întoarcerea centrelor de rezistență¹⁰. De asemenea pantele sau râpile din teren împiedicau eficiența centrelor de rezistență, favorizând adăpostirea atacatorilor.

Raportul de forțe în acest sector era în avantajul românilor care beneficiau de superioritate mai ales în infanterie și artilerie după cum reiese din tabelul numărul 1:

Categoriile de trupe și guri de foc	Armata 2 română	Grupul Gerok	Raportul de forțe
Batalioane de infanterie	56	28	2 / 1
Escadroane de cavalerie	14	36	1 / 2,6
Guri de foc de artilerie	228	142	1,6 / 1
- din care grele -	52	6	8,7 / 1
Mitraliere	448	252	1,8 / 1

Tabelul numărul 1. Statistica raportului de forțe în vederea Bătăliei de la Mărăști, preluată din sursa Ștefan Pascu, Ilie Ceaușescu (coordonatori), *România în anii Primului Război Mondial*, vol 2, București, Editura Militară, 1987, p. 151.

Inferioritatea numerică a forțelor dușmane se datora transferurilor unui însemnat număr de militari germani - Corpul Alpin, Batalionul de Vânători de Munte din Württemberg, Corpul de Cavalerie al lui Schmettow și Corpul XXXIX - și austro-ungari către alte fronturi, cum ar fi cel din Italia, unde plecaseră 19.000 de soldați în iunie 1917¹¹.

Înainte de începerea operațiunilor militare, pe data de 8 iulie 1917, generalul Alexandru Averescu i-a îndemnat pe ostași la luptă printr-un discurs motivațional: „Ostași! A sosit momentul mult așteptat de toată suflarea românească, de voi însă de cu bună seamă mai mult decât oricine. Să reluăm lupta pentru a răsturna zăgazul urâcios dincolo de care se aud gemetele părinților, fraților, copiilor noștri sub apăsarea vrășmașului hrăpăreț. Nu uitați că reluăm lupta pentru cea mai dreaptă și cea mai sfântă cauză, și anume pentru izgonirea cotropitorilor din căminul nostru”¹².

Lupta propriu-zisă a fost precedată de un teribil atac de artilerie început în după-amiaza zilei de 9/22 iulie 2017. Cele peste 200 de tunuri românești, împreună cu aproximativ tot atâtea tunuri rusești, au lovit vreme de două zile cu o putere de foc devastatoare pozițiile vrăjmașe¹³ (vezi figura nr. 2 din Anexe). Efectele au fost devastatoare, putând fi vizibile chiar din pozițiile românești: „... rețelele săriseră în aer pe anumite porțiuni, tranșeele și șanțurile de comunicație mai importante erau

¹⁰ Ștefan Pascu, Ilie Ceaușescu (coordonatori), op. cit., p. 146.

¹¹ Glenn E. Torrey, *România în Primul Război Mondial*, Meteor Publishing, București, 1914, p. 213-214 și 216.

¹² <http://www.istorie-pe-scurt.ro/batalia-de-la-marasti-prima-mare-victorie-din-istoria-armatei-romane/>, accesată în 23.04.2022.

¹³ Glenn E. Torrey, op. cit. p. 217.

răsturnate, primele linii inamice nu mai erau de locuit. Satele din spatele poziției întâia erau ruine fumegătoare.”¹⁴

Răspunsul artileriei dușmane fu prompt, dar fără a reuși să reprezinte un real pericol pentru trupele noastre. Artileria românească dirijată eficient de observatorii din avioane și-a dovedit superioritatea, după cum recunoștea într-un raport către Marele Cartier General austro-ungar arhiducele Joseph, comandantul grupului de armate din care făcea parte și Armata 1 austro-ungară de la Mărăști: „ Artileria noastră a fost decimată și infanteria a suferit pierderi mari.”¹⁵

Majestatea sa regele României Ferdinand I a trimis, în după-amiaza zilei de 10 iulie 1917, pe stil vechi, următoarea telegramă, către militarii ce urmau să înceapă ofensiva de la Mărăști: „Mult așteptata zi a sosit, când după luni de repaus și refacere, iarăși puteți arăta dușmanului vitejia strămoșească. Porniți la luptă cu brațul oțelit, cu inima sus, cu sufletul plin de dorul de biruință, purtați drapelele înainte. Alungați dușmanul din pământul strămoșesc, fiți plini de vitejie, plini de toate virtuțile ostășești.”¹⁶

Ofensiva de la Mărăști a început în zorii zilei de 11/24 iulie 1917, când marile unități din Armata a 2-a română au atacat frontul Diviziei 218 infanterie germană, aparținând Grupului Ruiz. La ora 03:50 ostașii români aparținând Regimentului 24 infanterie Tecuci al Diviziei 6 infanterie au luat cu asalt puternicul centru de rezistență de pe dealul Încărcătoarea. Ei au trecut prin breșele din rețelele de sârmă ghimpată create de artilerie și s-au angajat în lupte la baionetă, reușind să ocupe să ocupe prima linie de tranșee a inamicului. Contraatacul german i-a obligat însă să se retragă. Nici Regimentele 11 Siret și 12 Cantemir infanterie aparținând aceleiași divizii nu au reușit să se impună în mod categoric. Pozițiile puternic fortificate de pe dealul Fântâna Puturoasă și dealul Dorului, situate pe un teren accidentat, cu multe zone care le ascundea artileriei noastre, au rezistat în ciuda asalturilor repetate și înverșunate ale românilor, care au cucerit doar centrele de rezistență de la cotele 575, 630 și 670.

Eroismul ostașilor nu trebuie diminuat de rezultate întrucât a presupus o luptă foarte grea în care au dat dovadă de multă îndârjire, cum este cazul gălățenilor din Regimentul 11 Siret: „Un batalion din Regimentul 11 Siret reușește să ocupe reduta 670 de la pâraul Ciobanu, însă după o oră, contraatacat puternic, e silit să se retragă. O mână de oameni rămâne în prima linie inamică și ține în respect pe dușmanul care nu se poate apropia. În această poziție disperată au rămas până seara când batalionul, întărit cu o companie din Regimentul 17, cu un batalion din Regimentul de marș și cu un altul din Regimentul vecin 12 Cantemir, care au atacat reduta pe la sud și vest, după multe lupte foarte înverșunate, a reușit să o ocupe”¹⁷.

¹⁴ Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, pp. 55-56.

¹⁵ Pamfil Șeicaru, *România în Marele Război*, Editura Eminescu, 1994, p. 306.

¹⁶ <http://www.istorie-pe-scurt.ro/batalia-de-la-marasti-prima-mare-victorie-din-istoria-armatei-romane/>, accesată în 23.04.2022.

¹⁷ Constantin Kirițescu, *op. cit.*, pp. 68-69.

În schimb militarii Diviziei 3 infanterie de sud comanda generalului Alexandru Mărgineanu au obținut rezultate notabile. Regimentul 2 Vanatori călăuzit din timpul nopții de soldatul Boboc, originar din zonă, a cucerit în jurul orei 6.30 dealul Mărăști silind inamicul să se retragă în mare grabă. „Vânătorii dau iureș înainte, baioneta devine regina bătăliei și într-un sfert de ceas soldații erau în șanțurile betonate ale vrăjmașului [...]. Atacul continuă cu furie. Nemții fug, lăsând în mâna vânătorilor mormane de cartușe, benzi de mitralieră, grenade etc., ba și-au lăsat în adăposturi și mantăile”¹⁸. După un scurt răgaz atacul este reluat și prin contribuția regimentelor 4 și 18 infanterie, în a doua parte a zilei germanii fiind alungați, prin lupte sângeroase la boionetă, și de pe celelalte înălțimi: dealul Teiușului, dealul Cotul Roșca, Dealul Mare și dealul Curtii.

O sarcină foarte dificilă a avut-o Regimentului 22 infanterie, comandat de locotenent-colonelul Alexandru Gheorghiu, care a primit misiunea să cucerească satul Mărăști, ce fusese transformat într-un centru de rezistență, considerat de către germani inexpugnabil. Din acest motiv s-a decis să se fixeze trupele germane cu două companii, iar cu două batalioane să se atace de pe înalțimile de la nord de sat. Planul a dat rezultate și la 6.30 dimineața satul e cucerit. Lupte deosebit de crâncene s-au purtat pentru cucerirea redutei 116 din nordul satului, dar și pentru ocuparea efectivă a satului Mărăști: „O luptă deosebit de crâncena se încinge; tranșee după tranșee, curte după curte, sunt luate pe rând de la nord spre sud.”¹⁹ Încercarea inamicului de a rezista pe platoul din vestul satului, unde își amenajase o poziție cu șanțuri și rețele de sârmă ghimpată, nu se bucură de succes, românii respingând forțele inamice până pe dealul Viei. Regimentul 22 a continuat apoi înaintarea, la sud de Mărășești, spre dealul Mănăstioara, unde Regimentul 30 infanterie purta luptelor grele fără a reuși să se impună în fața germanilor. Învăluite de cele două regimente, la care s-a adăugat și un batalion din Regimentul 28 infanterie – rezerva Diviziei 3 infanterie - pozițiile germane de pe Dealul Manastioara au căzut în după-amiaza aceleiași zile.

Concomitent cu acțiunile militare ale românilor, la flancul stâng al Armatei II române, rușii din Divizia 15 infanterie au reușit să ia cu asalt dealul Momâia, iar cei aparținând diviziilor 14 infanterie și 3 trăgători Turkestan, din Armata IV rusă, au ocupat satul Voloșcani. Alte unități din Armata a IX-a rusă au efectuat un atac slab în sectorul Cașin fiind respinse de Regimentul 82 infanterie habsburgic, alcatuit din secui²⁰.

Noaptea au avut loc importante riposte ale germanilor asupra Regimentului 24 infanterie Tecuci și Regimentului 11 infanterie Siret, ambele respinse cu pierderi însemnate pentru inamic. Confruntat cu frângerea la mijloc a Diviziei 218 infanterie și pentru a o salva de la distrugere comandantul german Friedrich von Gerok a ordonat retragerea în cursul nopții și în primele ore ale zilei următoare pe un aliniament

¹⁸ George Cornea, *Simfonia morții*, București, 1920, pp. 153-154.

¹⁹ Constantin Kirițescu, *op. cit.*, p. 67.

²⁰ Glenn E. Torrey, *op. cit.*, pp. 218 și 220.

favorabil apărării. Românii au profitat de această manevră astfel încât către ora 10 Divizia 6 infanterie luase în stăpânire toate pozițiile inamice de pe dealul Fântâna Puturoasă și Încărcătoarea. Gălățenii din Regimentul 11 Siret silind germanii să se retragă în dezordine de pe cota 660²¹.

Ofensiva a continuat cu vigoare și în ziua următoare, 12/25 iulie 1917 când pentru a se exploata situația este aruncată în luptă și Divizia 1 infanterie. Unitățile inamice, aflate într-o retragere precipitată pe toată lungimea frontului, nu reușesc să împiedice înaintarea românilor care eliberează între altele, localitățile Câmpuri, Vizantea Mănăstirească, Roșculești, Răcoasa etc.²².

Avântul ofensiv al armatei noastre este oprit însă în urma victoriei trupelor germano-austro-ungare din Galiția și Bucovina, împotriva trupelor ruse, care în mare parte, influențate de ideile revoluționare nu mai vroiau să lupte. În fața acestei situații generalul Scerbacev primește ordinul de a suspenda orice acțiune ofensivă, iar Corpul 40 de armată rus de pe frontul din Moldova va fi transferat pe frontul din Bucovina²³. Drept urmare Marele Cartier General a dispus prin „Ordinul de operații nr. 34” oprirea Armatei a II-a să pe aliniamentul atins și anularea ofensivei preconizate a se executa de Armata 1 română pe Frontul de la Nămolosa. Generalul Alexandru Averescu arătând că aliniamentul pe care ajunsese Armata 2 era nefavorabil a solicitat Marelui Cartier General aprobarea să continue ofensiva, iar generalul Constantin Prezan a revenit în parte asupra ordinului acordându-i libertatea să înainteze în vederea ocupării unei linii de rezistență mai favorabile.

Ca atare în dimineața zilei de 13/26 iulie 1917 la ordinul lui Averescu românii a atacat impetuos cu patru divizii 1, 3, 6 și 8 (Vezi figura nr. 4). Rezultatul zilei a fost unul pozitiv, concretizat într-o pătrundere de 7 km prin care s-a reușit să se elibereze conform planului dealul Tiharale și dealul Boului, până în valea Șușiței, Răchitașul Mic, Răchitașul Mare și mai ales Soveja, unde ostașii noștri au fost primiți cu flori de populația gătită ca de sărbătoare, în costume naționale²⁴.

Văzând succesele obținute Marele Cartier General a solicitat lui Averescu să dea dispoziții ca frontul să fie împins pe aliniamentul prevăzut în planul inițial: Măgura Cașin – Sboina Neagră – valea Putnei – valea Sării, favorabil trupelor române. Prin lupte eroice susținute, cu un inamic care începe să primească întăriri, aceste obiective au fost atinse în zilele de 14/27 iulie 1917 și 15/28 iulie 1917, cu excepția Măgurii Cașinului. La asaltul Măgurii Cașinului militarii Diviziei 8 infanterie au dus tot greul, căci rușii din „batalionul morții”, care trebuiau să atace dinspre nord, au fost opriți de tovarășii lor, iar artileria în ciuda celor aproape patru ore de bombardament

²¹ Ștefan Pascu, Ilie Ceaulescu (coordonatori), *op. cit.*, p. 176.

²² http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_M%C4%83r%C4%83%C5%9Fti, accesată în 24.04.2022.

²³ La cererea generalului Dimitri Scerbacev, Armata a 2-a română și-a extins frontul și pe aliniamentul ocupat de Corpul 40 armată rus.

²⁴ <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/batalia-de-la-marasti-prima-victorie-adevarata-din-istoria-armatei-romane-moderne>, accesată în 43.04.2022.

nu a periclitat semnificativ puternicul sistem de întăriri al inamicului. Regimentul 82 infanterie secui a rezistat eroicului asalt al ostașilor noștri, care au reușit să ocupe doar Plaiul Măgurii, pe care l-au apătat cu îndârjire, respingând în timpul nopții contraatacurile dușmane. Rezistența întâmpinată a făcut ca atacul să nu continue în timpul zilei următoare (16/29 iulie 1917), poziția dușmană de pe Măgura Cașinului fiind doar hărțuită de Brigada 16 aparținând Diviziei 8 infanterie.

A doua zi, 17/30 iulie 1917, o grupare română sub conducerea colonelului Liciu cucerește dealul Secuiului, luând numeroși prizonieri austro-ungari. Tot în această zi militarii români pun stăpânire pe creasta muntelui Războiului, situat la sud de Magura Cașinului. O ultimă acțiune ofensivă de amploare s-a desfășurat în data de 19 iulie/01 august 1917 când Divizia 8 infanterie a încercat din nou cucerirea Măgurii Cașinului. Din păcate însă asaltul deosebit de înverșunat al regimentelor 37 și 29 infanterie a fost oprit de contraatacul austro-ungar și artileria inamică. Generalul Alexandru Averescu sosit la locul luptei a înțeles că Măgura Cașinului nu putea fi cucerită decât cu mari sacrificii și a ordonat încetarea atacurilor, mulțumindu-se cu ocuparea principalelor înălțimi de la sud de ea.

Astfel a luat sfârșit batalia de la Marasti, prin care Armata 2 română și Corpul VIII rus înregistrau o stălicută biruință, comparabilă cu cele de pe Frontul de Vest. Ostașii români, secondați de cei ruși, au reușit cel mai înalt ritm mediu zilnic de ofensivă din anul 1917 înregistrat pe teatrul de operațiuni european de partea aliată, după cum reiese din tabelului nr. 2.

Acțiuni ofensive	Perioada (stil nou)	Durata (zile)	Front (km)	Adâncimea pătrunderii (km)	Ritm mediu (km/zi)
Ofensiva britanică Artois	9 aprilie - 5 mai	27	24	5	0,2
Ofensiva franceză pe Aisne	16 aprilie - 5 mai	19	0	5	0,3
Ofensiva franceză pe Moronvilliers	17 aprilie - 20 mai	34	12	3	0,1
Ofensiva aliată din Flandra	7-8 iunie	2	16	4	2,0
Ofensiva română de la Mărăști	24 iulie - 1 august	9	35	28	3,0

Tabelul nr. 2 Ritmul mediu de ofensivă din anul 1917 pe fronturile din Europa, preluat din sursa

https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_M%C4%83r%C4%83%C8%99 accesată în 23.04.2022.

Au fost eliberate 30 de localități și un teritoriu de aproximativ 500 de kilometri pătrați. Pierderile noastre s-au dovedit inferioare celor ale inamicului, însemnând o

jertfă de 1469 de morți, 3052 de răniți și 367 de dispăruți. Aproape 3.000 de militari austro-ungari și germani fuseseră capturați și peste 60 de tunuri.

Pentru comandantul Armatei 2 române, generalul Alexandru Averescu, bătălia a reprezentat apogeul carierei sale militare apreciind-o ca „prima victorie adevărată din istoria armatei române moderne.”²⁵ Pentru ofițerii și soldații români a adus o creștere considerabilă a moralului „...căci pentru întâia oară după 11 luni de la intrarea României în război, ei au văzut că inamicul atacat fuge din fața lor, că el cedează terenul, că-i iau prizonieri, că-i capturează material (arme, mitraliere, tunuri).”²⁶

Eroismul și conducerea la victorie a soldaților nu au rămas nerăsplătite fiind acordate 32 Ordine *Mihai Viteazul* clasa a III-a unor ofițeri români, iar Generalul Averescu a primit Ordinul *Mihai Viteazul* clasa a II-a. De asemenea steagurile a patru regimente (4, 18, 30 Infanterie și 2 Vanatori), care împreună au capturat 1637 prizonieri, au fost decorate²⁷.

Ca urmare strategice victoria de la Mărăști a determinat comandamentul Puterilor Centrale să aducă întăriri în zonă și mai ales să schimbe direcția de ofensivă a Armatei a 9-a germane, proiectată inițial să se desfășoare între Siret și Prut, pentru a lansa ofensiva în zona ce se va dovedi inadecvată de la Mărășești.

Pentru a comemora eroismul și jertfa militarilor care au murit la datorie sau au înfruntat cu mult curaj obuzele, gloanțele, grenadele și baionetele inamice în luptele din această crâncenă bătălie, în satul Mărăști, aparținând comunei Răcoasa, din județul Vrancea a fost construit între anii 1928 – 1938 un mausoleu. Inițiativa construirii Mausoleului de la Mărăști a aparținut unui grup de personalități militare ale Societății „Mărăști”, iar la ceremonia punerii pietrei de temelie, desfășurată în ziua de 10 iunie 1928, a participat pe lângă generalii Alexandru Averescu, Alexandru Mărgineanu și alți ofițeri, chiar regina Maria²⁸, cea mersese pe front pentru a avea grija de soldații răniți.

Astfel, în anii 1940-1941 au fost reînhumate aici rămășițele pământești ale luptătorilor de la Mărăști, în douăsprezece cripte-osuar aflate la subsol, ce numără 5342 de ostași români, ruși și germani (din care unii au rămas neidentificați). Alături de ostașii lor, tot la subsol, au fost depuși apoi, în sarcofage, comandantul Armatei a 2-a generalul Alexandru Averescu, mareșal din 1930 și generalii Arthur Văitoianu, [comandantul Corpului 2 Armată](#), Alexandru Mărgineanu, comandant al [Diviziei 3 infanterie](#), Nicolae Arghirescu, comandantul Diviziei 6 infanterie în timpul bătăliei victorioase de la Mărăști. Și pentru a mai atrage atenția asupra faptelor de arme desfășurate aici în vara anului 1917, la intrarea în satul refăcut a fost amplasat un portal inscripția Câmpul istoric de la Mărăști.

²⁵ Glenn E. Torrey, op. cit., pp. 226 – 227.

²⁶ Mareșalul Averescu, *Notițe zilnice din război*, Editura Militară, București, 1992, p. 143.

²⁷ <http://www.worldwar2.ro/arme/?language=ro&article=116>, accesată în 25.04.2022.

²⁸ <https://www.radioromaniacultural.ro/portret-regina-maria-a-romaniei-o-personalitate-de-exceptie-a-istoriei-nationale/>, accesată în 25.04.2022.

Bibliografie selective

„România”, I, nr.35 din 28 martie 1917.

Mareșalul Averescu, *Notițe zilnice din război*, Editura Militară, București, 1992

Cornea, George, *Simfonia morții*, București, 1920.

Kirițescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.

Pascu, Ștefan, Ceașescu, Ilie (coordonatori), *România în anii Primului Război Mondial*, vol 2, București, Editura Militară, 1987.

Platon, Gheorghe (coordonator), *Istoria Românilor*, vol II, tom II, București, Editura Enciclopedică, 2003.

Șeicaru, Pamfil, *România în Marele Război*, Editura Eminescu, 1994.

Torrey, Glenn E., *România în Primul Război Mondial*, Meteor Publishing, București, 1914.

Vulpe, Ion, *Bătălia de la Mărăști*, p. 7 în „Revista Galațiul Eroic”, Anul VI, Nr. 6, 2017.

http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_M%C4%83r%C4%83%C5%9Fti , accesată în 24.04.2022.

http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Ferdinand_I_de_Hohenzollern-Sigmaringen, accesată în 22.04.2022.

<https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/batalia-de-la-marasti-prima-victorie-adevarata-din-istoria-armatei-romane-moderne>, accesată în 22.04.2022.

<http://iit.academiaromana-is.ro/centenar/paper/MemoriiDeRazboi-Averescu.pdf> accesată în 25.04.2022

<http://www.istorie-pe-scurt.ro/batalia-de-la-marasti-prima-mare-victorie-din-istoria-armatei-romane/> , accesată în 23.04.2022.

<https://www.radioromaniacultural.ro/portret-regina-maria-a-romaniei-o-personalitate-de-exceptie-a-istoriei-nationale/>, accesată în 25.04.2022.

<http://www.worldwar2.ro/arme/?language=ro&article=116>, accesată în 25.04.2022.

Anexe

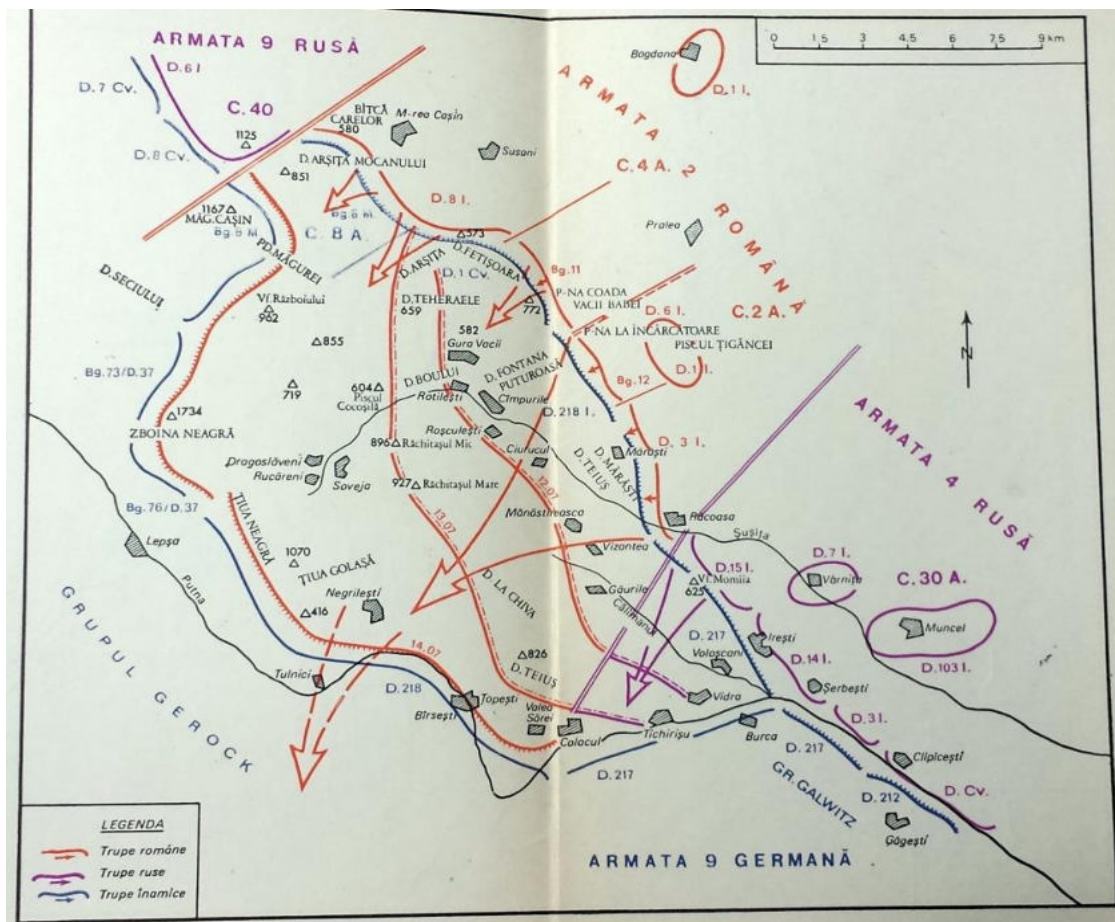

Figura nr. 1. Harta cu poziționarea trupelor în Bătălia de la Mărăști, preluată din sursa <https://cristianacatrinei.ro/batalia-de-la-marasti-prima-adevarata-si-deplina-victorie-romaneasca-nicolae-iorga/> , acesată în data de 23.04.2022.

Figura nr. 2. Artileriști români lovind pozițiile inamice, preluată din sursa https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_M%C4%83r%C4%83%C8%99ti#/media/Fi%C8%99ier:CasinValley1917.JPG , acesată în data de 23.04.2022.

Figura nr. 3. Militari români în ofensiva de la Mărăști, preluată din sursa <https://www.unitischimbam.ro/batalia-de-la-marasti/> , acesată în data de 24.04.2022.

Figura nr. 4. Harta cu înaintarea diviziilor românești în Bătălia de la Mărăști, preluată din sursa

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/88/1929_Batalia_de_la_Marasti_Kiritescu_II_477.png, accesată în data de 24.04.2022.

Figura nr. 5. Inaugurarea Câmpului istoric Mărăști, preluată din sursa <https://www.rador.ro/2016/07/11/99-de-ani-de-la-batalia-de-la-marasti-prima-mare-victorie-din-istoria-armatei-romane-moderne/> , acesată în data de 25.04.2022.